

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoPr/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420205599
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4420205599.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobcu: J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H. XXX, proti žalovanému: Dopravný podnik mesta Děčína, a.s., Dělnická 106, Děčín VI., I.Č. 62240935, Česká republika, o zaplatenie mzdy a iné, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Topolčany (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo dňa 09. júna 2022 pod č.k. 11Cpr/23/2021-174 (ďalej len „rozhodnutie súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Druhým výrokom žiadnej zo strán sporu nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 161 ods. 1, 2, § 316 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“),, čl. 4 ods. 1, čl. 5 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, čl. 26 ods. 1, čl. 28 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012. 1.1. Uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Nové Zámky dňa 21.12.2020 ako bývalý zamestnanec domáhal od žalovaného ako bývalého zamestnávateľa zaplatenia náhrady mzdy, zaplatenia 13. a 14. platu, náhrady dovolenky, náhrady stravného, náhrady nákladov za školenie vodičov a zaplatenia 500.000 Kč a ochrany osobnosti.

1.2. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 6C/91/2020-48 zo dňa 27.01.2021 bolo rozhodnuté, že súd konanie zastavuje podľa ustanovenia § 9 CSP a žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal. Proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie žalobca a Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 5Co/15/2021-99 zo dňa 26.02.2021 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní Okresný súd Nové Zámky uznesením č.k. 6C/91/2020-115 zo dňa 23.06.2021 zastavil konanie v časti o ochranu osobnosti z dôvodu späťvzatia žaloby v tejto časti a žalovanému v časti o ochranu osobnosti nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal. Proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie žalobca a Krajský súd v Nitre Uznesením č.k. 5Co/63/2021-132 zo dňa 31.08.2021 odvolanie žalobcu odmietol a žalovanému voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uznesenie Krajského súdu v Nitre nadobudlo právoplatnosť dňa 16.11.2021.

1.3. Okresný súd Nové Zámky postúpil dňa 20.12.2021 žalobu o náhradu mzdy, zaplatenie 13. a 14. platu, náhrady dovolenky, náhrady stravného, náhrady nákladov za školenie vodičov Okresnému súdu Topolčany ako súdu kauzálnu príslušnému podľa § 23 písm. d) CSP. Dňa 17.01.2022 bolo súdu prvej inštancie postúpené podanie žalobcu označené ako dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č.k. 5Co/63/2021-132 zo dňa 31.08.2021, ktorým odmietol odvolanie žalobcu voči uzneseniu č.k. 6C/91/2020 - 115 zo dňa 23.06.2021, ktorým súd zastavil konanie v časti o ochranu osobnosti.

1.4. Uvedol, že z potvrdenia o zamestnaní zo dňa 14.02.2020 zistil, že žalobca ako zamestnanec a žalovaný ako zamestnávateľ mali uzatvorenú pracovnú zmluvu na dobu neurčitú. Druhom dohodnutej práce bola pozícia vodiča autobusu v mestskej hromadnej doprave. Žalobca bol zamestnaný v pracovnom pomere u žalovaného od 15.05.2008 do 07.08.2018. Svoju právomoc vo veci žaloby žalobcu voči žalovanému skúmal podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len "nariadenie"). Vzhľadom na to, že predmetné konanie sa začalo 21.12.2020, právomoc súdov SR v konaní s cudzím prvkom (v tomto súdnom konaní cudzí prvok je zastúpený tým, že žalovaný, ktorý je zamestnávateľom má sídlo na území Českej republiky) je potrebné posudzovať podľa nariadenia, a to podľa článku 21, 26 a 28 nariadenia, pretože prejednávaná vec je sporom vo veci individuálnych pracovných zmlúv a uvedené ustanovenie ukladá žalobcovi povinnosť uplatniť svoj nárok proti zamestnávateľovi na súde členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ bydlisko (sídlo), resp. na súde podľa miesta, kde alebo odkiaľ zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu, alebo ak ju nevykonával zamestnanec v jednej krajine, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala. Z hľadiska teritoriálnej a časovej pôsobnosti je zrejmé, že nariadenie sa vzťahuje na oba zmluvné štáty, Českú republiku ako i Slovenskú republiku. Splnená je i podmienka vecnej pôsobnosti nariadenia, pretože ide o spor týkajúci sa náhrady mzdy, náhrady za dovolenku, náhrady za stravenky a náhrady za školenie vodičov, ktoré vyplývajú z individuálnej pracovnej zmluvy, ktorú žalobca ako zamestnanec uzatvoril so žalovaným ako zamestnávateľom.

1.5. Konštatoval, že žalovaný má sídlo v Českej republike. Na to, či sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže súd konať, je súd povinný v zmysle § 161 CSP prihliadať kedykoľvek počas konania. Medzi základné podmienky konania, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť, patrí podmienka právomoci súdu. Európsky súdny dvor vo svojich rozhodnutiach zdôraznil, že nariadenie vo všetkých svojich ustanoveniach, a to i tých, ktoré sa týkajú súdnej príslušnosti (právomoci) smeruje k zachovaniu práva žalovaného účinne sa v konaní brániť. Súčasťou práva účinne sa brániť je prirodzene i právo byť žalovaný pred vhodným súdom. Tým je v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia súd štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko. Tento princíp (byť žalovaný pred vhodným súdom) je článkom 21 ods. 1 nariadenia posilnený tak, že v sporoch z individuálnych pracovných zmlúv, kedy je žalovaným zamestnávateľ majú obligatórnu príslušnosť súdy štátu, v ktorom má zamestnávateľ bydlisko alebo v inom členskom štáte, a to na súdoch podľa miesta, kde alebo odkiaľ zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu, alebo na súdoch podľa miesta kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ak zamestnanec nevykonáva prácu obvykle v jednej krajine. Žalovaný je v postavení zamestnávateľa a v takomto prípade sa právomoc súdov konať neposudzuje podľa pravidiel o všeobecnej právomoci podľa článku 4 ods. 1 nariadenia, ale podľa pravidiel o obligatórnej právomoci podľa článku 21 nariadenia, na základe ktorých právomoc konať vo veci žaloby žalobcu majú súdy Českej republiky, keďže súd zistil, že žalovaný ako zamestnávateľ už v čase začatia tohto súdneho konania mal sídlo v uvedenej krajine.

1.6. Súd prvej inštancie vzhľadom na neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania spočívajúci v nedostatku právomoci súdu vo veci konať, podľa článku 28 ods. 1 nariadenia vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a podľa § 161 ods. 2 CSP konanie vo veci zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko z obsahu spisu mal preukázané, že stranám sporu trovy konania doposiaľ nevznikli.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý s napadnutým rozhodnutím nesúhlasil a žiadal ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že nie je v súlade s platnými právnymi predpismi, pretože riešenie pracovno-právnych sporov má vychádzať z čl. 9 Zákonníka práce, ktoré je doplnené § 14 Zákonníka práce, čo podporuje § 316 ods. 1 CSP. U žalovaného pracoval na dobu neurčitú ako vodič na autobuse v Mestskej hromadnej doprave odo dňa 15.05.2008 až do 07.08.2018.

2.1. Poukázal na čl. 4 ods. 1, podľa ktorého osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu. S poukazom na toto zákonné ustanovenie považoval tvrdenie súdu za vymyslené. Súd vôbec neriešil ďalšiu časť pracovnoprávneho sporu a preto považoval napadnuté rozhodnutie za nezákonné a nespravodlivé. Trvalý pobyt v Českej republike mal do dňa 27.07.2020, od tej doby je prihlásený na trvalý pobyt v obci na území SR, kde je aj štátnym občanom. Podľa čl. 21 ods. 1 písm. b), ak občan býva v inom členskom štáte a písm. i) kde naposledy vykonával prácu, pracovný pomer u zamestnávateľa žalobca môže žalovať vo veci pracovno-právnych sporoch zamestnávateľa aj s bydliskom v inom členskom štáte. Nevidel preto žiadny dôvod na pozastavenie súdneho konania. Podľa neho nariadenie z hľadiska teritoriálnej a časovej pôsobnosti sa vzťahuje na oba zmluvné štáty rovnako, teda na Českú republiku aj na Slovenskú republiku a

to na podmienky, ktoré vyplývajú z individuálnej pracovnej zmluvy, ktorú žalobca ako zamestnanec uzatvoril ešte so žalovaným ako so zamestnávateľom. Súdnicstvo Českej republiky považuje za zaujaté a nespravodlivé voči jeho osobe. Žiadal, aby odvolací súd nariadil, aby nemohli všetky vierohodné dôkazy zlikvidovať a dodržali platné právne predpisy v rámci súdneho konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadril a uviedol, že s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie súhlasí, považuje ho za vecne správne a žiada ho potvrdiť. Žalobcom uplatnené nároky neuznáva a aj naďalej je presvedčený o absencii právomoci súdu prvej inštancie vo veci konať.

4. Žalobca s vyjadrením žalovaného nesúhlasil, toto podľa neho hrubo porušuje zákon a Ústavu SR, práva, pravidlá, nariadenia, smernice EÚ, zmluvy EÚ a pravdepodobne celú jurisdikciu o ľudských právach. Český štát podľa jeho názoru nie je právny štát, o čom má písomné dôkazy. Preto žalovaný nesúhlasí so žalobou na Slovensku a snaží sa dostať do Čiech.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP), viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 21.12.2020 žaloval svojho bývalého zamestnávateľa, ktorým bol Dopravní podnik mesta Děčína a.s. so sídlom v Českej republike z dôvodu zaplata náhrady mzdy, zaplata 13. a 14. platu, náhrady dovolenky, náhrady stravného, náhrady nákladov za školenie vodičov a zaplata 500.000 Kč a ochrany osobnosti. Dňa 20.12.2021 Okresný súd Nové Zámky vec postúpil Okresnému súdu Topolčany ako súdu kauzálnu príslušnému podľa § 23 písm. d) CSP. Súd prvej inštancie uznesením pod č.k. 6C/91/2020-48 zo dňa 27.01.2021 konania zastavil a žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie bolo zrušené odvolacím súdom pod sp.zn. 5Co/15/2021-99 zo dňa 26.02.2021 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V časti o ochranu osobnosti zastavil a žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v časti konania o ochranu osobnosti nepriznal. O odvolaní proti tomuto rozhodnutiu odvolací súd rozhodol, že odvolanie žalobcu odmieta a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Proti nemu bolo podané dovolanie. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

8. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

9. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

10. Nakoľko sa v predmetnej veci jedná o spor s cudzím - medzinárodným prvkom a cezhraničný spor, súd najskôr vždy skúma právomoc (najmä osobnú pôsobnosť predpisu). Jednou z prvoradých procesných podmienok konania je danosť súdnej právomoci. Inštitút právomoci sa všeobecne chápe ako zákonom vymedzený rozsah činností, ktorých realizácia je právom aj povinnosťou súdov. Jej splnenie súd skúma ex offu v každom štádiu konania a na každom stupni a jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania. Ak súd zistí, že nie je daná jeho právomoc na prejednanie a rozhodnutie o veci s cudzím - medzinárodným prvkom, konanie zastaví.

11. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v súlade s čl. 28 ods. 1 nariadenia Brusel I je potrebné vyhlásiť, že nemá právomoc vo veci konať a preto podľa § 161 ods. 1, 2 CSP konanie zastavil pre nedostatok procesnej podmienky, ktorú nemožno odstrániť a to pre nedostatok právomoci súdov Slovenskej republiky. Súd skúma splnenie procesných podmienok kedykoľvek počas konania, a to ex offu. Pri zistení nedostatku neodstrániteľnej podmienky konania súd konanie zastaví. Medzi neodstrániteľné nedostatky procesných podmienok, ktorých existencia má vždy za následok zastavenie

konania, patrí okrem iného aj nedostatok právomoci súdu vec prejednať a rozhodnúť. Ak súd zistí, že spor nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, konanie bezodkladne v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 CSP zastaví. Samotná právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu, v tomto prípade súdu, riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Civilný sporový poriadok vymedzuje právomoc súdov v ustanoveniach § 3 a 4 CSP. Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. Nad rámec súboru vzťahov uvedených v § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú aj iné veci, ktoré sa už nezakladajú priamo na práve súkromnom, ale len vtedy, ak to ustanovuje zákon, čo vyplýva z ustanovenia § 4 CSP. Podľa čl. 7 ods. 2 druhej vety Ústavy SR právne záväzné akty Európskych spoločností a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Relevanciu majú najmä nariadenia Rady EÚ týkajúce sa právomoci, ktoré sa aplikujú v prípade, ak sa nepoužije medzinárodná zmluva, ktorá nekoliduje s pôsobnosťou priamo aplikovateľnej európskej normy. Až následne sa aplikujú príslušné ustanovenia zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom.

12. Podľa čl. 21 Nariadenia, zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať a) na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo b) v inom členskom štáte: podľa písm. i) na súdoch podľa miesta, kde alebo odkiaľ zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu, alebo na súdoch podľa miesta, kde naposledy prácu vykonával, alebo ii) ak zamestnanec prácu nevykonáva alebo nevykonával obvykle v jednej krajine, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala. Vzhľadom k citovanému ustanoveniu nemožno súhlasiť s námietkami žalobcu. Žalobca svoju prácu vykonával na území Českej republiky, teda na území štátu, kde má žalovaný sídlo. Preto sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom a závermi súdu prvej inštancie a rovnako posúdil, že prvoinštančný súd nemá právomoc vo veci konať.

13. Podľa ustanovenia § 161 CSP má súd v každom štádiu konania povinnosť skúmať, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci. Súd prvej inštancie vzal do úvahy, že žalovaným v predmetnej veci je Dopravný podnik mesta Děčína, a.s., ktorý je právnickou osobou so sídlom v Českej republike, teda mimo územia Slovenskej republiky, ako aj to, že ide o konanie s cudzím prvkom a preto na vec správne aplikoval ustanovenia nariadenia Brusel I. (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach). Súd prvej inštancie sa správne zaoberal posúdením svojej právomoci podľa uvedených kritérií a dospel k správnejmu záveru o nedostatku právomoci, v dôsledku čoho konanie zastavil. Vzhľadom k vyššie uvedenému odvolací súd odvolacie námietky žalobcu posúdil ako nedôvodné a ďalej sa nimi nezaoberal.

14. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením vecne správne a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil, preto toto uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že v tomto štádiu konania mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).